

Törökország készenlétben

Szeged-állomáson tegnap törökök utaztak hazafelé. Törökországban *általános mozgósítás* volt . . . Egyik vezető török férfi lekötelező szívésséggel adott felvilágosítást kérdéseinkre. Arra a kérdésre, vajon most milyen a török hadsereg? — a következőként válaszolt:

— Kitünő. *Enver* pasa, a török hadügy-miniszter, az *egész hadsereget teljesen újja szervezte*. Az öreg és kevés képzettségű pasákat nyugalomba küldte s helyettük csupa fiatal, képzett katonákat állított az ügyek élére. Azonkívül a német misszió is nagy szolgálatokat tett a katonaságnak. *Liehmán von Sanders* tábornok, a német misszió vezetője, kitünő katona, aki egyuttal kitünő oktató is. Jelenleg a harcra kész szárazföldi hadsereg *nyolcszáz ezer emberből áll. Valamennyi anatóliai, tiszta mohamedán faj. Keresztényeket, zsidókat nem vettek be a hadseregbe. A katonaság felszerelése elsőrangú*. A katonák a legjobb *Mausser*-puskákkal rendelkeznek s a lovasság lóanyaga elsőrendű. A basibozukokat és kurdokat sem vették be a seregbe, mert ezek fegyelmetlenek, vadak, embertelenül hadakoznak és mindent tönkre tesznek. Az ilyen elemeket legfőlebb a *Kaukázusban* lehet majd használni.

— A hadseregszállítások körül nem fordulnak elő visszaélések?

— Lehetetlen. *Enver* pasa ezt nagyon megszigorította. Baksis segítségével már nem lehet rossz árut szállítani. Minden szállítást a legnagyobb aprólékossággal bizottság vizsgál meg, mely nagyon lelkiismeretes és szigorúan végzi tisztét. *Hakki* pasa például, aki a hadseregnek szállított bakkancsok átvételével van megbízva, a mintabakkancsokat előbb huszonnégy órán keresztül vízben áztatja s aztán teljes erőből széttépni próbálja. Ha egy pár nem állja ki a próbát: az egész szállítmányt visszaveti.

— Mi van a *Dardanellákkal*?

— A *Dardanellák* hossza tizenkét kilométer. Szélességük másfél és négy kilométer között váltakozik. Az *egész szoros teljesen be van rakva aknákkal*. Az aknafektetést a *Scheiket Heisiee* hajótársaság végezte. Lehetetlen lesz a *Dardanellákon* keresztül hajónak haladnia, hogy a levegőbe ne repüljön. Azonkívül mindkét parton számos erőd is védi a *Dardanellákat*. Ezek az erődök a *legjobb Krupp-ágyúkkal* vannak felszerelve. Ki van zárva, hogy egy hajónak sikerüljön átmenni.

— És a *Boszporusz*?

— Ez is alá van aknázva és huszonhat kilométer hosszúságban szintén parti erődök védelemezik. Az oroszoknak sohasem fog sikerülni, hogy átmenjenek rajta. A *Dardanellák* és a *Boszporusz* *Konstantinápolynak* természetadta védő bástyái. Azonfelül a szárazföldön *Csataldzsa* felől szintén áttörhetetlen gyűrű védi. *Konstantinápolyt* tehát idegen hatalomtól nem kell féltetni. *Törökország készen van és csak adott jeltre vár.*

Levél a montenegrói harctérről.

Egyik katonánk a jóbarátjának a következő levelet küldte most haza a montenegrói vidékről:

Ahol most vagyunk az Isten közvetlen közelében, 1600 méter magasságban a tenger színe felett. Deszka bódében lakunk, ami tele van *skorpióval és viperával*. Mindeneste fél óráig tartó strózsák-kutatást tartunk.

Mondhatom, öregem, hogy ezekhez képest a bolha és a poloska jámbor háziállat. Rettenetes hegyekkel vagyunk körülvéve. Azok a bitang komitácik a *mi katonáink ruháiba öltözködve közelítenek meg minket* s akkor, közvetlen közelből dobják közénk a bombát. Most még a saját embereinknek is el kell tenni a fegyvert, mielőtt bajtársaik felé közelednének. Napi parancsban adták tudunkra az oroszok felett aratott győzelmet. Örömlükben mind az egy zászlónkat kitűztük bódénk tetejére — a piros-fehér-zöldet — és mind az egy gyertyánkkal kivilágítottuk bódénk egy araszos hasadékat. Tegnap a hegyen, a hogy lőárkot csináltunk, egy *csontvázat találtunk*. A ruhából nem volt meg más, mint a sapkarózsa és egy pár gomb, a rózsában három betű: *F. J. I.* Bizonyosan *valami szegény magyar baka maradványai voltak az okkupáció idejéből*. Új sirhelyet ástunk a hős bajtársunk földi maradványainak és a sírját keresztrel láttuk el. A felhantolás után én tartottam kegyeletes hangú beszédet. Ma délfelé nagyon korgott a gyomrom s a montenegrói határon, vállamon szuronyos puskával benyitottam egy házba és burgonyát kértem. Ugy megijedt tőlem a familia, hogy ingyen akart adni krumplit. De én ur voltam és egy korona értékű burgonyáért 15 vasat, két cigarettát, egy pár csirkéért pedig 25 vasat adtam, de közben a szuronyomat az adás-vevési ügylet másik felének irányítva tartottam, míg az üzletet le nem bonyolítottam. Mert tudod öregem, fő az elegancia! Az ember akkor se legyen snasz, ha nyakig fegyverben áll. Őlel puskaporfüstös harcos barátod, aki most indul a vén Nikita fejélgátát megtapogatni a puskatusával. De most

— Ristung auf! Megyünk!

Román önkéntesek

a szerb hadifoglyokról.

(*Saját tudósítónktól.*) Csütörtökön reggel a Szeged-Rókus-állomásra hosszú sebesült és hadifogoly szállító vonat érkezett meg. A sok kocsihoz egy pár polgári személyszállító vagon is volt hozzákapcsolva. Mikor megkezdődött a sebesülteknek a Vörös Keresztesek által való szállítása, a kórházakba, a hátsó kocsiból fehér vászonruhás ifjak ugrottak le s a trafikban német lapok után kutakodtak. A vitorlavásznas öltözkében jól festettek, piros csikos fehér sapkájuk s a sapka piros ellenzójén a fekete sas sok embernek figyelmét felkeltette. *Román önkéntesek voltak, kik Valonából jöttek*. Fiumén, Dombóváron, Gomboson, Szabadkán keresztül Szegedre s innen tovább hazafelé vették útjukat.

Mikor pár hónappal ezelőtt *Wied Vilmosnak*, az ifju albán fejedelemnek sorsa vonta a háboru előtt magára a világ érdeklődését, 300 román ifju önként jelentkezett katonai szolgálattételre s arra, hogy a román királyné unokaöccsét, Vilmos fejedelemet minden személyes támadás ellen megvédik. Valami regényes karrierről is álmodozhattak, melyet hamar kettészakított az az elhatározás, hogy *Wied herceg* elhagyta sok viszontagság után új birodalmát.

Az egyik intelligens egyetemi hallgatóval, ki *Párisban* járt előadásokra, beszélgetésbe kezdett a *Délmagyarország* munkatársa, ki a Perronon állva bő nadrágjában, a mely térden alul keskenyedik s lábszárvédő takarja, sokak figyelmét magára vonta.

— A románok *beszámíthatatlan* országnak tartják Szerbiát s mióta az Obrenovics-dinasztiát kiirtották, Oroszország játékszerivé váltak. Mindaddig nem vehetők komolyan, míg a Karagyorgyevics ház uralkodik.

— A *mitrovicai* szép győzelem dicsőségére válik a monarchiának s az önök hadosztályparancsnoka „szép fogást” csinált a több ezer szerb hadifogoly bekerítésével. Szabadkán beszéltem egy-két intelligensebb szerb tiszttel, kik nagyon csendeszen huzódnak meg a kupé szögletébe. *Nagy részük ki van éhezelve*, van közöttük olyan, ki magával hozta a szerb élelem illusztrálására kenyérét: csupa korpa, élvezhetetlen. Az egyik szerb tiszt nagyon meg volt elégedve a magyarok lovagias vendégszerető fogadásával s azzal a bánásmóddal, amellyel a hadifoglyok iránt viseltetnek.

— Most Romániába megyünk vissza s jelentkeznünk katonai szolgálattételre. *Romániában folynak a mozgósítások s a hivatalos körök monarchia-pártiak*. Bár a nép közhangulata nagyon váltakozó s a lapok naponkénti „specialité” kiadásai különböző véleményyt s hangulatot igyekeznek kelteni, az „Adeverul” számtalanszor ad naponként rendkívüli kiadásokat, melyek olykor tulzotlan ismertetik a világháboru eseményeit.

A vonat indulásra készen áll, a konduktor sippal jelzi, hogy beszállni, a román önkéntes feszesen összezsapja sarkantyuját, kezét szorítunk s a már induló vonat hágcsojára lép s Arad felé robog a szerb hadifoglyokat s a román önkénteseket szállító vonat . . .

Az önkéntesek ügye.

(*Saját tudósítónktól.*) Csütörtöki számunkban a „Pester Lloyd” egy cikkét és utána a cikknek egy hozzánk beküldött kommentárját közöltük. A Lloyd cikke a szerkesztőséghez intézett levél, amely az önkéntes ezredek megalakítására hívja föl a fiatal-ságot. Ebben az ügyben ma a következő levelet kaptuk:

Tisztelt Szerkesztő Ur! Nagy érdeklődéssel olvastam azt a cikket, amely a Pester Lloydból való áttűltetés folytán került a Délmagyarországba. Egész tendenciájával és minden passzusával azonban csak úgy érthetek egyet, ha sokkal élesebben domborítjuk ki azt az alapgondolatot, amely véleményem szerint a cikkíró urnak is impulzust adott sorai megírására. A Lloyd kérdéses cikke abból indul ki, hogy nagyszámban járnak Budapest utcáin „erős, egészséges, fiatal és nőtlen emberek”, akik amellett, hogy nem katonák, annak sem érzik szükségét, hogy „valami hasznosat cselekedjenek.” Ez az utolsó mondat szinte vádként hangzik és azt hiszem, nem kell túlságosan komolyan venni. Nagyon fiatalok lehetnek azok az emberek és nem nagyon sokan. A legtöbbjüket minden bizonnyal kevés *személyi* nexus fűzi a háboru eseményeihez. Fiatalok és könnyelműek, de minden bizonnyal elég erősek ahhoz, hogy a háboru tisztító tüzen edződjék lelkük az élet komolyságához nagy és szent problémáikhoz. Amennyire az újságokból informálva lehetek, úgy látom, hogy a társadalom legtöbb tagja minden igyekezetével, nemcsak és sokszor megható áldozatkészségével van azon, hogy valami hasznosat cselekedjék, hogy ki vegye részét abból a munkából, amelynek a harcok titáni küzdelmeibe bele kell kapcsolódnia, hogy a háboru győztes lehessen.

A hangsúlyt a Lloyd cikkének ezeken a mondatain találom: Erős, egészséges, fiatal és nőtlen emberek, akik nem viselnek fegyvert és uniformist. Minden kötelesség és gondtól mentes fiatal emberek. Azt hiszem, ha kellő helyről jövő ösztönzés fog intézteni ezekhez a fiatal emberekhez, a legnagyobb részük nem fog habozni, hogy kötelességének eleget tegyen. Semmi kétségem az iránt, hogy sikerülni fog nemcsak Budapesten, ha-